

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה סט/21

י"ט בסיוון התשס"ט (11.6.2009)

הודעה מס' סט/21

הגברת אכיפת הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה)

1. דו"ח מבקר המדינה מס' 58 לבשנת 2007 המליץ על שורה של צעדים על מנת להגביר את יישומן ואכיפתן של ההגבלות החלות על עובדים הפורשים משירות הציבור, לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 (להלן - "חוק הצינון").

2. לאחר בחינת ההמלצות שבדו"ח מבקר המדינה בשיתוף עם משרד המשפטים, הוחלט לתקן את הוראות פרק משנה 43.6 לתקשי"ר ולהוסיף מספר הוראות והבהרות, שמטרתן להגביר את אכיפת הוראות חוק הצינון על עובדים הפורשים משירות המדינה.

3. להלן עיקרי התיקונים והתוספות לפרק משנה 43.6 לתקשי"ר:

א. **מניעת חשש לניגוד עניינים** - על מנת למנוע מצב של חשש לניגוד עניינים במילוי התפקיד בשירות המדינה, נקבעה חובת דיווח על עובד אשר קיבל הצעת עבודה, תפקיד או כל זכות אחרת, או מנהל מגעים לקבלת זכות כאמור מגורם מחוץ לשירות המדינה, אם במסגרת תפקידו של העובד הוא מוסמך להחליט או להמליץ על הענקת זכות לאותו גורם. עובד כאמור יידרש לדווח לאלתר לממונה עליו וליועץ המשפטי של המשרד אודות ההצעה שקיבל ולהימנע מכל טיפול בענייניו של אותו גורם, אלא אם קבע היועץ המשפטי אחרת, מטעמים שיירשמו.

ב. **התנהגות בתקופת הצינון** - לאור הערות מבקר המדינה באשר לצורך בהבהרות בדבר המגבלות החלות על עובדים במהלכה של תקופת הצינון הקבועה בסעיף 4 לחוק הצינון, או בתקופת הצינון שנקבעה על-ידי הוועדה למתן ההיתרים הפועלת מכוח החוק, מובהר כי חל איסור על העובד הפורש לקיים קשרי עבודה כלשהם, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, עם מקום עבודה שלגביו חלה עליו תקופת צינון, זולת אם קבעה הוועדה למתן היתרים אחרת.

ג. **התנהגות עובדי המשרד מול העובד הפורש** - לנוכח ממצאי מבקר המדינה בדבר מקרים בהם עובדי מדינה באו במגע עם עובדים שפרשו מהשירות, במצבים בהם קיים חשש להפרת הוראות חוק הצינון, נקבע כעת כי על עובדי המשרד ממנו פרש העובד להקפיד שלא לקיים קשרי עבודה עם העובד הפורש במצבים העומדים בניגוד להוראות חוק הצינון. בכל מקרה של ספק, יש להיוועץ ביועץ המשפטי של המשרד, אשר יתייעץ, במידת הצורך, ביועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה. יצוין, כי הוראה זו רלוונטית בעיקר להגבלות בסעיפים 2 ו-3 לחוק הצינון, המגבילות את העובד הפורש מלייצג כלפי המשרד ממנו פרש, בנסיבות מסוימות, כמפורט בפסקאות 43.621 ו-43.622 לתקשי"ר.

ד. **אחריות הממונה על העובד הפורש** - מבקר המדינה מצא כי היו מקרים בהם מנהלים בשירות המדינה היו מודעים להפרת הוראות חוק הצינון על-ידי עובדים הכפופים להם, ולא דיווחו על כך. לפיכך, ובהתאם להמלצות המבקר, הוחלט לקבוע כי ממונה על עובד שפורש משירות המדינה, אשר הובא לידיעתו כי העובד הפורש מתעתד לעבוד במקום עבודה לגביו מתעוררת שאלה בדבר קיומו של חשש לניגוד עניינים או שאלה בדבר תחולת הוראות חוק הצינון, כמפורט בפרק משנה 43.6 לתקשי"ר, יפנה את העובד לקבלת ייעוץ והנחיות מהיועץ המשפטי של המשרד, ויעדכן את האחראי ואת היועץ המשפטי.

ה. **הודעה לעובד** - מייד עם תחילת הטיפול בפרישתו של עובד מהשירות, על האחראים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך להקפיד להביא לידיעת העובד הפורש את עיקרי הוראות חוק הצינון והתקנות, כמפורט בפרק משנה 43.6 לתקשי"ר.

4. יודגש, כי אין בכל האמור כדי לגרוע מאחריותו וחובתו של העובד הפורש לציית להוראות חוק הצינון. בהקשר זה, אבקש לשוב ולהזכיר כי הפרת הוראות החוק מהווה עבירה פלילית.

5. פירוט ההגבלות לאחר פרישה והתיקונים לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקונים אחרים כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

אסמכתא	להוציא את הדפים שכותרתיהם	להכניס את הדפים שכותרתיהם
סט/21 (פסקה 42.451-42.454)	42.441 - 42.454 (דף אחד)	42.441 - 42.454 (דף אחד)
סט/21 (פסקאות 43.611-43.627)	43.611 - 43.624 (דף אחד)	43.611 - 43.623 (דף אחד)
סט/21 (פסקאות 43.628-43.635)	43.631 (דף אחד)	43.628 - 43.633 (דף אחד)
תיקון טעות (פסקה 51.371-51.371 (ה)1))	51.371 (דף אחד) (עמ' 1)	51.371 (דף אחד) (עמ' 1)

(ד) על בקשה לעבודה פרטית של עובד המועסק בחלקיות העסקה של למעלה מ-2/3 של משרה מלאה יחולו כל הוראות פרק משנה זה. הגבלות השעות וההשתכרות בפסקאות 42.421 ו-42.424, יחולו על בקשה כאמור, בהתאמה לסה"כ שעות העבודה וההשתכרות של העובד בשירות המדינה ובעבודה הפרטית שהיו מותרות לו אם היה מועסק במשרה מלאה.
(2/ס)

42.442

עבודה פרטית לפי הסכם מיוחד

(א) האמור בפרק משנה זה אינו גורע מהסדרים מיוחדים שנקבעו בהסכם עבודה או בהסכם מיוחד בדבר קבוצת עובדים מסוימת או בדבר מקצוע מסוים בנוגע לעבודה פרטית או עבודה נוספת; במקרים אלה ינהגו על-פי הכללים וההסדרים שנקבעו באותו הסכם;
(ב) נקבע בהסכם כנ"ל כי ההיתר לעבודה פרטית יהיה על-פי ההוראות הנהוגות, ינהגו על-פי הוראות פרק משנה זה.

42.45 - עבודה פרטית של עובד הנמצא בחופשה ללא-משכורת, עובד מושעה ועובד שפרש מן השירות

42.451

עובד הנמצא בחופשה ללא-משכורת

(א) על עובד הנמצא בחופשה ללא משכורת יחולו כל ההוראות, התנאים והסייגים הכלולים בפרק משנה זה, למעט הסייגים בדבר הגבלת שעות עבודה או הגבלת השתכרות, כמפורט בסעיף 42.42;
(ב) עובד המגיש בקשה לחופשה ללא-משכורת, יפרט בבקשתו את העבודה הפרטית שהוא עתיד לעסוק בה בתקופת שהותו בחופשה ללא-משכורת;
(ג) מבקש עובד לצאת לחופשה ללא-משכורת לשם עבודה במוסד ציבורי שיש למדינה עניין בה (נסמן (ב) 6 בפסקה 33.423), או עבודה במוסד ציבורי שהעובד מועמד לעבור אליו (נסמן (ב) 7 בפסקה הנ"ל), או ניסיון של עובד להיקלט בעבודה מחוץ לשירות המדינה, והוא מבקש גם היתר לעבודה פרטית בנסיבות שבהן צפויה פרישתו של העובד מן השירות והישארותו במקום עבודתו הפרטית בתום החופשה, רשאית נציבות שירות המדינה, בהתחשב בנסיבות העניין, להחליט על מתן ההיתר, גם אם הבקשה אינה ממלאת אחר כל התנאים לאישור עבודה פרטית המפורטים בפסקה 42.414, ובלבד שהיא עומדת בדרישות הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 ובפרק משנה 43.6.
(21/ס)

42.452

עובד מושעה

(א) עובד מושעה שמשכורתו איננה משתלמת לו במלואה, רשאי לעבוד עבודה פרטית, ובלבד שלא ייצג אדם או תאגיד כלפי המדינה או מוסד ממוסדותיה (למעט בתי המשפט), ולא יעסוק בעבודה שיש בה כדי ליצור התקשרות בינו לבין מי שיש לו קשר כספי או מסחרי או ענייני עם היחידה בה הועסק לאחרונה;
(ב) עובד מושעה אינו חייב לבקש היתר לעבודה פרטית אולם הוא חייב להודיע לחשב המשרד או לחשב יחידת הסמך בכל חודש, תוך חמישה ימים מתום החודש הנדון, אם השתכר או לא השתכר באותו חודש.
(חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, ס' 50)

42.453

השתכר עובד מושעה, ימסור בהודעתו כמה השתכר. ההודעה תימסר בטופס השתכרויות בתקופת השעיה מן העבודה (מדף 2770); החשב יעביר עותק אחד מהטופס לנציבות שירות המדינה (ראה סעיף 46.36).
(תקנות שירות המדינה (משמעת) (השתכרות בתקופת השעיה), התשכ"ד-1963, ת' 1)

42.454

עובד שפרש מן השירות

עובד שפרש מן השירות יפוג תוקף ההיתר שניתן לו במועד פרישתו, אולם יחולו עליו ההגבלות שנקבעו בחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 והוראות סעיף 43.86.

42.46 - עבודה פרטית של עובד המשרת בחוץ-לארץ

42.461

עובד השווה בחוץ-לארץ בתפקיד או בשליחות מטעם המדינה, או בהשתלמות במשכורת, או השווה בחופשה ללא משכורת במדינה בה שירת ערב חופשתו, אינו רשאי לעשות שם, תמורת שכר או תמורת טובת הנאה כלשהי, אף אחד מאלה:

לפרסם או לכתוב מאמר בעיתון, לפרסם ספר, לתת הרצאה, להעניק ריאיון ברדיו, או להופיע בטלוויזיה, אלא אם קיבל היתר מיוחד מאת ועדת ההיתרים כאמור בפסקה 42.462.

42.462

מנהל כללי של משרד המעסיק עובדים בחוץ-לארץ ימנה מבין עובדי המשרד ועדת היתרים שסמכותה לתת היתרים לעניין פסקה 42.461 ויודיע לנציבות שירות המדינה על הרכבה.

42.463

עובד השווה בחוץ-לארץ המבקש לעבוד עבודה פרטית יפנה לוועדת ההיתרים של המשרד בו הוא מועסק בהתאם לנוהל שנקבע בכל משרד.

42.464

ועדת ההיתרים תיתן היתר חד-פעמי, במקרה יוצא מן הכלל, כאשר מדובר בפעולה בודדת ובתנאי שלא תהיה התנגשות בין הפעולה שהעובד ביקש היתר לה לבין תפקידו, עבודתו או מעמדו של העובד, ובתנאי שאינטרס של המדינה מצדיק מתן היתר; הוועדה תנמק את החלטותיה.

42.465

האחראי ידווח לנציבות שירות המדינה על כל היתר שניתן מיד לאחר נתינתו.

42.466

עובד שגמר למלא תפקיד בשירות הציבור בחו"ל, יחולו עליו ההגבלות שנקבעו בחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969, והוראות פסקה 43.624.
(2/ס)

42.47 - חברות בוועדות

42.472

מציע שר למנות עובד להיות חבר ועדה או גוף בהתאם לחיקוק (כגון מינוי נציג ציבור בבית הדין לעבודה או חברות בוועדת ערר), והעובד מוכן לקבל את המינוי, יודיע על כך העובד לאחראי באמצעות הממונה הישיר עליו.

42.473

נראה לאחראי כי עקב המינוי תיפגע עבודתו של העובד במשרד, או שנראה ליועץ המשפטי של המשרד או היחידה, לפי העניין, כי עקב המינוי קיימת אפשרות של ניגוד עניינים בינו לבין עבודתו הרגילה של העובד, יבוא בדברים בקשר לכך עם השר המציע למנות את העובד לחבר הוועדה או הגוף.

42.474

במקרה של מחלוקת בין האחראי לבין השר, תכריע נציבות שירות המדינה.

42.475

מונה עובד להיות חבר בוועדה או בגוף, רשאי הוא לקבל את התשלום או את שכר הטרחה שנקבע בעד השתתפות בישיבות הוועדה או הגוף - אם נקבע כך, בהתאם למגבלות הקיימות לעניין זה בפסקה 42.424. (2/ס)

42.476

ישב העובד בישיבות הוועדה או הגוף בשעות עבודתו, יודיע על כך לממונה הישיר עליו, והעובד יהיה חייב להשלים או להחזיר את הזמן שבו ישב בישיבות הוועדה או הגוף, למעט ישיבות של ועדות רפואיות המתקיימות אחרי שעות העבודה הרגילות.

42.477

ישב העובד בישיבות הוועדה או הגוף במשך כל שעות עבודתו בנסיבות שתמנענה ממנו לבצע כלל את עבודתו באותו יום, יודיע על כך לממונה הישיר עליו, ויום זה ייזקף לחשבון חופשת המנוחה של העובד.

43.6 - הגבלות לאחר פרישה

43.61 כללי / 43.62 הגבלות המוטלות על עובד
שפרש מן השירות / 43.63 נוהל הגשת בקשות
למתן היתרים

43.61 - כללי

43.611

- (א) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 (להלן - "חוק הצינון") קובע את ההגבלות החלות על עובדי הציבור, ובכללם עובדי המדינה, לאחר הפרישה משירות הציבור, במטרה למנוע חשש לפגיעה בטוהר המידות ולהבטיח את אמון הציבור בשירות הציבורי ובעובדיו;
- (ב) להלן עיקרי הוראות חוק הצינון, התקנות שהותקנו על-פיו והוראות נוהל ליישומן, לשם הכוונה כללית של עובדי המדינה הפורשים משירות המדינה ולאכיפת הוראות החוק. יובהר, כי אין בהוראות פרק משנה זה כדי למצות את כל הוראות חוק הצינון והתקנות שהותקנו לפיו ואין הן באות במקום ההוראות המפורטות שבחוק ובתקנות;
- (ג) יודגש, כי האחריות על קיום הוראות חוק הצינון מוטלת, בראש ובראשונה, על העובד הפורש, והפרת הוראות החוק מהווה עבירה פלילית.

43.62 - הגבלות המוטלות על עובד שפרש מן השירות

43.621

איסור הייצוג בעניין שהיה בטיפול המייצג

- (א) מי שטיפל, אגב מילוי תפקידו בשירות הציבור, בעניין פלוני של אדם פלוני, לא ייצג אחרי פרישתו מהשירות את האדם באותו עניין כלפי המוסד של שירות הציבור שבו שירת;
- (ב) הגבלה זו חלה על עובדים שפרשו משירות המדינה, ללא מגבלת זמן.
- (חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969, ס' 2)

43.622

איסור הייצוג לפני מי שהיה כפוף למייצג

- (א) מי שפרש מהשירות וערב פרישתו היה נמנה עם סוג עובדים המפורטים בנסמך (ב) להלן, לא ייצג אדם לפני עובד בשירות שהיה כפוף לו ערב פרישתו ולא יבקש ממנו להעניק זכות לו עצמו ולצורך עסקו, בין בהסכם ובין כמעשה של רשות, כשההענקה מסורה לשיקול דעתו של אותו עובד; והוא, כל עוד לא עברה שנה אחת מהיום שבו פסקו יחסי הכפיפות;
- (ב) הוראות פסקה זו חלות על מי שפרש מהשירות והיה מדורג באחת מחמש הדרגות העליונות של הדרוג המנהלי או של דירוג מקצועי אחר בשירות המדינה, או שמשכורתו אינה נמוכה מן הדרגה החמישית מבין הדרגות העליונות בדירוג המנהלי, והתקיים בו אחד מהתנאים הבאים:
1. היה מוסמך לתת החלטה - לבדו או עם אדם אחר - בקשר לעסקה, או לתת רישיון, היתר, פטור, מענק או זכות אחרת;
 2. היה מוסמך ליתן המלצה או חוות דעת - לבדו או עם אדם אחר - בקשר לדבר האמור בנסמך 1 לעיל;
 3. היה ממונה על עובד בשירות המוסמך לתת החלטה, המלצה או חוות דעת כאמור בנסמך 1 או 2 לעיל.
- (החוק הנ"ל, ס' 3; תקנות שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה) (איסור ייצוג), התשל"ה-1975, ת' 1)

43.623

איסור עבודה או טובת הנאה בעסקים שהיו בטיפולו של עובד הציבור

- (א) מי שפרש משירות הציבור ובתפקידו בשירות הציבור היה מוסמך להחליט על-פי שיקול דעתו על הענקת זכות לאחר, או להמליץ על הענקת זכות כאמור, או שהיה ממונה על עובד אחר בשירות הציבור המוסמך כאמור, לא יקבל זכות מאדם שנוקד במהלך עסקיו להחלטתו בתחום הסמכות האמורה;

(ב) לעניין פסקה זו, אין נפקא מינה -

1. אם העובד שפרש היה מוסמך לבדו או ביחד עם אחרים;
 2. אם ההחלטה או ההמלצה היא על הענקת זכות או על קביעתה;
 3. אם ההחלטה היתה דרך הסכם או כמעשה של רשות;
 4. אם הזכות שקיבל העובד שפרש היא משרת שכיר בשירותו של האדם שהיה נזקק להחלטה או להמלצה, או שלא כשכיר אלא בדרך של התקשרות עם אותו אדם לשירות לתקופה מסוימת או בלתי מוגבלת, או אם היא זכות בעסק שנזקק להחלטתו או להמלצתו או שלטובתו החליט או המליץ;
 5. אם הזכות נתקבלה כאמור בנסמן 4 לעיל על-ידי העובד עצמו שפרש או על-ידי קרובו.
- (ג) פסקה זו לא תחול בכל אחד המקרים האלה:
1. עברה שנה מיום פרישתו של העובד;
 2. הוועדה למתן היתרים לפי חוק הצינון אישרה שעברו שנתיים מיום גמר טיפולו של העובד בהחלטה או בהמלצה;
 3. ניתן היתר מהוועדה למתן היתרים לקבלתה של הזכות.
(החוק הנ"ל, ס' 4)

43.624

הגבלות בפרישה משירות בחוץ לארץ

- מי שמילא תפקיד בשירות הציבור בחוץ-לארץ, לא יעשה, ללא היתר מהוועדה למתן היתרים לפי חוק הצינון, אחד הדברים המנויים להלן בארצות שבהן מילא את תפקידו תוך שנתיים לפני שגמר אותו, אלא אם עברו שנתיים לאחר שגמר אותו, והם:
- (א) קבלת משרה, תפקיד או עבודה כשכיר, או שלא כשכיר, אלא בדרך של התקשרות לתקופה מסוימת או בלתי מוגבלת מראש;
 - (ב) רכישת זכות בעסק או קבלתה בדרך אחרת.
(החוק הנ"ל, ס' 6)

43.625

ועדה למתן היתרים

- (א) ועדה שהוקמה על-ידי שר המשפטים, בראשה מכהן שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, רשאית להתיר לעובד שפרש משירות הציבור לקבל זכות ו/או לקצר את תקופת הצינון הקבועה בפסקאות 43.623 ו-43.624, אם נוכחה שאין ברכישתה או בקבלתה של הזכות המבוקשת משום פגיעה בטוהר במידות;
- (ב) סדרי הדין בפני הוועדה למתן היתרים נקבעו בתקנות שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה) (סדרי דין בוועדה), התשל"א-1971 (להלן - "התקנות").
(החוק הנ"ל, ס' 11, 12, 13, 14)

43.626

- עבירה על הוראות חוק הצינון מהווה עבירה פלילית.
(החוק הנ"ל, ס' 8)

43.627

מניעת חשש לניגוד עניינים

- (א) עובד אשר שוקל לקבל הצעת עבודה, תפקיד או כל זכות אחרת (להלן - "הזכות") מגורם מחוץ לשירות המדינה ו/או החל לנהל מגעים לקבלת זכות כאמור, ובמסגרת תפקידו בשירות המדינה הוא מוסמך להחליט או להמליץ על הענקת זכות לאותו גורם, או שהוא ממונה על עובד המוסמך כאמור, ידווח לאלתר לממונה עליו וליועץ המשפטי של המשרד אודות ההצעה שקיבל ויימנע מכל טיפול, במישרין או בעקיפין, בענייניו של אותו גורם, אלא אם קבע היועץ המשפטי אחרת, מטעמים שיירשמו;
- (ב) עובד שדחה על הסף הצעת עבודה כאמור בנסמן (א) לעיל, ידווח על כך לממונה עליו, אשר ישקול אם יש צורך בקבלת חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד.

43.628

התנהגות בתקופת הצינון

בתקופת הצינון, כאמור בפסקאות 43.623 ו-43.624, או בתקופת הצינון שנקבעה על-ידי הוועדה למתן היתרים, חל איסור על העובד הפורש לקיים קשרי עבודה כלשהם, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, עם מקום עבודה שלגביו חלה עליו תקופת צינון כאמור, זולת אם קבעה הוועדה למתן היתרים אחרת.

43.629

התנהגות עובדי המשרד מול עובד שפרש מן השירות

(א) מבלי לפגוע באחריותו של העובד הפורש לקיום הוראות חוק הצינון, על עובדי המשרד ממנו פרש העובד להקפיד שלא לקיים קשרי עבודה עם העובד הפורש במצבים העומדים בניגוד להוראות חוק הצינון, כמפורט בסעיף זה, ובפרט להגבלות בדבר איסור הייצוג, כמפורט בפסקאות 43.621 ו-43.622;

(ב) בכל מקרה של ספק, יש להיוועץ ביועץ המשפטי של המשרד, אשר יתייעץ במידת הצורך, ביועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה.

43.63 - נוהל הגשת בקשות למתן היתרים

43.631

הודעה לעובד הפורש

(א) עם תחילת הטיפול בפרישתו של עובד מהשירות, יביא האחראי לידיעתו את עיקרי הוראות חוק הצינון והתקנות, כמפורט בפרק משנה זה;

(ב) יודגש, כי אין באמור בפסקה זו כדי לגרוע מאחריותו של העובד הפורש מהשירות לקיום הוראות חוק הצינון, וחובתו של העובד הפורש לכלכל את המשך עיסוקיו לאחר הפרישה בכפוף להוראות חוק הצינון.

43.632

התייעצות בדבר תחולת הוראות חוק הצינון על עובד הפורש

(א) עובד המבקש לפרוש משירות המדינה או עובד שפרש מן השירות, רשאי לפנות לאחראי ו/או ליועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך בה הוא מועסק, ובאמצעותם ליועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, לקבלת מידע אודות הוראות החוק וייעוץ בעניין תחולת הוראות החוק בעניינו;

(ב) ממונה על עובד שפורש משירות המדינה, אשר הובא לידיעתו כי העובד הפורש מתעתד לעבוד במקום עבודה לגביו מתעוררת שאלה בדבר קיומו של חשש לניגוד עניינים או שאלה בדבר תחולת הוראות חוק הצינון, כמפורט לעיל, יפנה את העובד לקבלת ייעוץ והנחיות מהיועץ המשפטי של המשרד, ויעדכן את האחראי והיועץ המשפטי;

(ג) בנסיבות בהן בדיק היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך פנייה של עובד כאמור לעיל, אם ביוזמת העובד ואם ביוזמה אחרת, וכתוצאה מהבדיקה סבור היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך שאין תחולה להוראות החוק בעניינו של העובד הפורש, או שאין תחולה להוראות סעיף 4 לחוק הצינון וניתן להסתפק בהפניית העובד לאמור ביתר הוראות החוק, יעשה זאת בכתב חתום על ידו;

(ד) בכל מקרה כאמור, וכן בכל מקרה של ספק, יש לפנות ליועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה ולבקש את אישורו לחוות הדעת של המשרד.

43.633

הגשת בקשה להיתר מהוועדה למתן היתרים

(א) במקרים בהם העובד הפורש מבקש לקבל היתר מהוועדה למתן היתרים לפי חוק הצינון, וכן במקרים בהם סבור היועץ המשפטי למשרד ו/או היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה כי חובה על העובד לפנות לוועדה למתן היתרים, ימציא היועץ המשפטי את חוות דעתו בעניין, ובכלל זה את עמדת המשרד לגופה של הבקשה למתן היתר, ליועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה;

(ב) הגשת בקשה למתן היתר מהוועדה למתן היתרים, תיעשה על-פי הוראות חוק הצינון והתקנות. כתובת הוועדה למתן היתרים היא: בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כוועדה למתן היתרים לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;

(ג) בהתאם לתקנות, על העובד הפורש להגיש את הבקשה לוועדה למתן היתרים, בצירוף תצהיר בכתב והעתק מכל מסמך שברצונו להסתייע בו בהליכים בפני הוועדה, הכל בארבעה עותקים;

- (ד) נציב שירות המדינה, או מי שיסמך לכך, הוא נציג השירות, כמשמעותו בתקנות 3 ו-4 לתקנות, המוסמך להשיב לבקשה למתן היתר, והוא יגיש תשובה מטעם השירות לבקשה למתן היתר, לאחר קבלת חוות דעת המשרד כאמור לעיל.
(התקנות, ת' 1, 2)

43.634

קבלת עמדה מוקדמת של נציג השירות

- (א) בטרם הגשת בקשה למתן היתר, רשאי העובד הפורש לפנות, באמצעות היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך, ליועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, בבקשה לקבלת עמדה מוקדמת (פרה-רולינג) של נציב שירות המדינה לבקשה למתן היתר, טרם הגשת הבקשה לוועדה למתן היתרים;
- (ב) עובד המבקש לקבל עמדה מוקדמת כאמור, ימציא ליועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, באמצעות היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך, העתק מטיטת הבקשה למתן היתר, על נספחיה, בצירוף תצהיר העובד כמתחייב בתקנות וחוות הדעת של המשרד באשר לבקשה;
- (ג) במקרה כאמור, ניתן יהיה למסור לעובד, בטרם הגשת הבקשה למתן היתר לוועדה למתן היתרים, את תשובת נציב שירות המדינה, על מנת שתוגש לוועדה בד בבד עם הגשת הבקשה, ובכך לקצר ולייעל את הליכי ההמצאה והדיון לפי התקנות;
- (ד) נציב שירות המדינה או נציגו, וכן היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך, רשאים, בכל עת, לבקש את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, בכל הקשור לבקשה של עובד לפי חוק הצינון.

43.635

דיון בוועדה למתן היתרים

- (א) הוועדה למתן היתרים (להלן - "הוועדה") רשאית לדון בבקשה ולהחליט בה על יסוד החומר בכתב שהובא בפניה ובהיעדרם של המבקש ונציג השירות, אם אחד מהם לא ביקש להתייצב בפניה כדי להשמיע טענותיו או לחקור את מי שהגיש לוועדה תצהיר;
- (ב) נקבע דיון בפני הוועדה לשמיעת הבקשה, יופיעו העובד ו/או בא-כוחו, יחד עם נציג שירות המדינה או נציגו;
- (ג) רצה המבקש או נציג השירות לחקור חקירה שכנגד אדם שמסר תצהיר בפני הוועדה, יודיע על כך למי שהגיש את התצהיר ארבעה ימים לפחות לפני מועד השמיעה וימסור העתק ההודעה ליושב-ראש הוועדה;
- (ד) היועץ המשפטי לממשלה או נציגו רשאים בכל עת להופיע בדיוני הוועדה ולהשמיע את טענותיהם;
- (ה) החלטת הוועדה ניתנת בכתב חתומה בידי יושב-ראש הוועדה והעתק מאושר ממנה יומצא לעובד המבקש ולנציג שירות המדינה.
(התקנות, ת' 6, 9, 16, 17)
(ס' 21)

- (ב) המשרד רשאי לאשר לעובד העומד בדרישות שלעיל:
1. מענק שכר לימוד בשיעור של עד 75% לכל אחד מהקורסים (ובסה"כ עד שלושה);
 2. היעדרות בשכר ביום בו מתקיימת בחינת הבגרות;
 3. לא יאושרו שעות היעדרות על-חשבון המשרד לצורך לימודים אלה.
- (ג) **הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים**
- לצורך רכישה או השלמה לתואר הנדסאי או טכנאי מוסמך, לעובדים אשר לימודים אלו יתרמו תרומה משמעותית לעיסוקם ולתיאור תפקידם, רשאי המשרד לאשר מענק שכר לימוד בשיעור של עד 90% מגובה שכר הלימוד, עד 8½ שעות היעדרות בשבוע, ובסה"כ לא יותר מ-28 ימי לימוד בשנה ועד 6 ימי היעדרות בשנה לבחינות (ליום הבחינה בלבד).
- משך הלימודים המרבי (בתכנית מלאה), שבגינו ניתן לאשר מענק שכר לימוד לצורך לימודים לתואר הנדסאי או טכנאי מוסמך, יהיה לא יותר משנתיים לתואר הנדסאי, ולא יותר משנה לתואר טכנאי.
- (ד) **לימודים במכינה קדם-אקדמית**
1. השתתפות המשרד בלימודים במכינה קדם-אקדמית תהיה רק לעובדים העומדים בתנאים המצטברים הבאים:
 - (א) לעובד לפחות 5 שנות וותק בשירות המדינה;
 - (ב) הלימודים מתקיימים במוסד לימודים המוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (אוניברסיטה או מכללה);
 - (ג) משך הלימודים במכינה אינו עולה על שנה.
 2. המשרד רשאי לאשר לעובד העומד בתנאים המצטברים שלעיל: מענק שכר לימוד בשיעור של עד 75% מגובה שכר הלימוד, עד 8½ שעות היעדרות בשבוע ולא יותר מ-28 ימי לימוד בשנה ועד 4 ימי היעדרות בשנה לבחינות (ליום הבחינה בלבד).
- (ה) **לימודים במוסדות להשכלה גבוהה לרכישת השכלה אקדמית כללית**
1. כללי
 - (א) אישור לימודים אקדמיים לעובדים המועסקים פחות משנה בשירות המדינה או לעובדים אשר נקלטו לשירות המדינה לתקופה קצובה של עד שלוש שנים, מותנה בהמלצת מנכ"ל המשרד ובקבלת אישור ועדת ההשכלות המרכזית (ראה סעיף 51.24);
 - (ב) בכל משרד תיקבע רשימה משרדית המגדירה בהתאם לתחומי פעילותו של המשרד, מהן מגמות הלימוד והמקצועות המועדפים אותם רואה המשרד כחיוניים ובעלי תרומה ממשית למילוי תפקידו של העובד. מגמות הלימוד המועדפות לכל משרד/יחידת סמך יאושרו מראש על-ידי אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה;
 - (ג) לעובדים שתחום עיסוקם מובחן ומוגדר והוא מהווה תחום עיסוק רוחבי בשירות המדינה, כגון: משאבי אנוש, כספים וחשבונות, רכש ולוגיסטיקה ניתן לאשר לימודים אקדמיים בתחום העיסוק;
 - (ד) ככלל, אישור לימודים יינתן לתואר. יחד עם זאת, אישור הלימודים והיקפו יהיה תלוי בשיקולים תקציביים, תפקיד העובד, תפקודו וכדומה, וישקל מחדש בכל שנת לימודים בהתאם לקריטריונים שנקבעו בכל משרד ולמגבלות התקציב;
 - (ה) שכר הלימוד השנתי לצורך לימודים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בישראל כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, יהיה כפי שייקבע מעת לעת על-ידי המועצה להשכלה גבוהה - להלן "שכר הלימוד הבסיסי";
 - (ו) אין לאשר דמי בחינות והוצאות נלוות מסוג כלשהו (כגון: דמי הרשמה, שמירה, ביטוח, בריכה, קנסות, ריבית פיגורים לרבות לימודי אנגלית לפטור שכרונים בתשלום נוסף מעבר לשכר לימוד);
 - (ז) המשרד רשאי לאשר לצורך לימודים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בישראל ו/או במכללות האקדמיות, כמשמעותן בחוק המועצה להשכלה גבוהה, במגמות לימוד המוגדרות על-ידי המעסיק כחיוניות למילוי תפקידו של העובד ותורמות תרומה של ממש למילוי תפקידו ולהעלאת רמתו המקצועית של העובד (כאמור בנסמך 1 ב-ג לעיל), לתואר ראשון, שני, שלישי ולימודי תעודה אקדמיים: מענק שכר לימוד בשיעור של עד 90% מגובה שכר הלימוד הבסיסי, עד 8½ שעות

היעדרות בשבוע ולא יותר מ-28 ימי היעדרות בשנה, ועד 6 ימי היעדרות בשנה לבחינות (ליום הבחינה בלבד); (ט/21)

(ח) לבקשת הלימודים יצרף העובד את ציוניו בלימודים בשנה שקדמה להגשת הבקשה. **לימודים לתואר ראשון**

.2

(א) המכסה המרבית למענק שכר לימוד - שכר הלימוד הבסיסי לתואר ראשון $x \times 3$ שנים x אחוז המענק שאושר על-ידי המשרד;

(ב) המכסה המרבית של ימי היעדרות בשכר - לא יותר מ-84 ימי היעדרות לכל התואר;

(ג) המכסה המרבית של ימי היעדרות בשכר לצורך השתתפות בבחינות - עד 18 ימי היעדרות בשכר (ליום הבחינה בלבד) לכל התואר;

(ד) משך הלימודים המרבי (בתכנית מלאה) שבגינו ניתן לאשר מענק שכר לימוד כאמור לעיל יהיה לא יותר משלוש שנים;

(ה) לימודי אנגלית לתואר - שכר הלימוד באוניברסיטאות כולל בתוכו גם את עלות קורס האנגלית ברמת הפטור, על-כן, אין לאשר מענק שכר לימוד או היעדרות בשכר לצורך לימודי אנגלית מעבר לשכר הלימוד הבסיסי;

(ו) לימודי תואר ראשון במשפטים והתמחות

1. בקשות ללימודים לתואר ראשון במשפטים/לימודים מקבילים במשפטים, שמאות מקרקעין ומקצועות אחרים בהם תחליט נציבות שירות המדינה כי הביקוש עולה על הצורך לעודד לימודים כאמור, יש להעביר לוועדת ההשתלמות המרכזית בנציבות שירות המדינה.

א. אין לאשר התמחות (סטאז') על חשבון ימי היעדרות בשכר;

ב. אין לאשר התמחות (סטאז') במשפטים במשרד בו מועסק עובד המדינה בתפקיד אחר (ראה הודעת נציבות שירות המדינה סח/21).

2. קריטריוני הסף להגשת בקשות לוועדת ההשתלמות המרכזית ללימודי תואר ראשון במשפטים הם:

עובדים על-פי כתב מינוי או עובדים על-פי חוזה מיוחד בעלי ותק של 5 שנים לפחות בשירות המדינה, שדרגת משרתם בתקן 20 ומעלה בדירוג המינהלי או בדרגות מקבילות בדירוגים המקצועיים, שלתפקידם יש זיקה חזקה וברורה לתחום המשפט, ולימודי התואר הראשון במשפטים יתרמו תרומה ממשית לתחום עיסוקם.

לימודים לתואר שני

.3

(א) המכסה המרבית למענק שכר לימוד - שכר הלימוד הבסיסי לתואר שני $x \times 2$ שנים אחוז המענק שאושר על-ידי המשרד;

(ב) המכסה המרבית של ימי היעדרות בשכר - לא יותר מ-56 ימי היעדרות בשכר לכל התואר;

(ג) המכסה המרבית של ימי היעדרות בשכר לצורך השתתפות בבחינות - עד 12 ימי היעדרות (ליום הבחינה בלבד) לכל התואר;

(ד) משך הלימודים המרבי שבגינו ניתן לאשר מענק שכר לימוד כאמור לעיל, יהיה לא יותר משנתיים;

(ה) לגבי תוכניות לימודים מיוחדות וחריגות לתואר שני, אשר יאושרו מראש על-ידי אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה בנציבות שירות המדינה, בהן משך הלימודים משתרע על בין 3 ל-5 סימסטרים ניתן להתייחס למשך הלימודים כאל שתי שנות לימוד אוניברסיטאיות, ולאשר עד פעמיים שכר לימוד השנתי כמשמעו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, וכן לאשר ימי היעדרות בשכר בהתאמה לתקופת הלימודים.

לימודי תעודה

.4

משך הלימודים המרבי יהיה בהתאם לתכנית הלימודים, ולא יותר משנתיים. המכסה המרבית ללימודי תעודה, למענק שכר לימוד, ולימי היעדרות בשכר לצורך לימודים ומבחנים, תהיה כמו ללימודי התואר השני.